

Προς τον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Σε θέματα που αφορούν τροποποιήσεις του νόμου 4557/2018

«Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις»
(ΦΕΚ Α' 139/30.7.2018)

1) Νομικό πλαίσιο

- a) Ο ν.4557/2018 «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις» (Α' 139), όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 62 του ν. 4607/2019 (Α' 65) με τον οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η οδηγία 2015/849 και εν μέρει η οδηγία 2018/843.
- b) Η υπ' αρ. 67343 ΕΞ 2019/19.06.2019 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 2443), όπως τροποποιήθηκε με την αρ. 73900 ΕΞ 2019/02.07.2019 Απόφαση του Υπουργού Οικονομικών (Β' 2718).

Σύμφωνα με τον νόμο 4557/2018 ο σκοπός που επιδιώκει είναι «σχετικά με την πρόληψη της χρησιμοποίησης του χρηματοπιστωτικού συστήματος για τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή για τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, την τροποποίηση του Κανονισμού (ΕΕ) 648/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και την κατάργηση της Οδηγίας 2005/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και της Οδηγίας 2006/70/ΕΚ της Επιτροπής»

Στα άρθρο 4 του νόμου 4557/18 αναλύονται τα βασικά αδικήματα όπως ορίζονται από την Δικονομία και στο άρθρο 5 του νόμου τα Υπόχρεα πρόσωπα.

Οι εταιρικές και άλλες οντότητες που έχουν έδρα στην Ελλάδα ή που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα που φορολογείται στην Ελλάδα οφείλουν να καταχωρούν επαρκείς, ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σχετικά με τους πραγματικούς δικαιούχους τους, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 20-21 του ν.4557/2018 (Α'139) «Πρόληψη και καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2015/849/ΕΕ) και άλλες διατάξεις».

Ο στόχος της ενωσιακής και εθνικής διάταξης είναι η διαφάνεια των εταιρικών δομών, η άμεση πρόσβαση των ελεγκτικών/διωκτικών αρχών σε αυτές και η αποτροπή κατάχρησης των εταιρικών δομών για σκοπούς ξεπλύματος χρήματος και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Η ανάγκη για ακριβείς και επικαιροποιημένες πληροφορίες σχετικά με τον πραγματικό δικαιούχο των επιχειρήσεων αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για τον εντοπισμό των εγκληματιών, οι οποίοι θα μπορούσαν να αποκρύπτουν την ταυτότητά τους πίσω από μια εταιρική δομή.

2) Οι τοπικοί, πολιτιστικοί, μορφωτικοί και λοιποί σύλλογοι

- a) Σύμφωνα με τα παραπάνω υπόχρεοι «Πραγματικού Δικαιούχου» ορίζονται και οι τοπικοί, πολιτιστικοί, μορφωτικοί σύλλογοι και ενώσεις καθώς και εργατικά σωματεία και ενώσεις εργαζομένων.
- b) Τα καταστατικά ίδρυσης τοπικών, πολιτιστικών και μορφωτικών συλλόγων αναφέρουν ως σκοπό, κυρίως, την ανάπτυξη δεσμών και αλληλεγγύης μεταξύ φυσικών προσώπων με κοινή καταγωγή, την ανάπτυξη του μορφωτικού, κοινωνικού και πολιτιστικού επιπέδου, την διατήρηση και διάδοση των εθίμων και παραδόσεων κάθε περιοχής.
- c) Πόροι των πολιτιστικών συλλόγων είναι οι συνδρομές και ενισχύσεις των μελών τους προς την πραγματοποίηση των παραπάνω σκοπών. Δεν έχουν εμπορικές ή άλλες επιχειρηματικές σχέσεις και δραστηριότητες. Οι εκδηλώσεις για την υλοποίηση των σκοπών τους και πιθανόν να προσπορίζονται έσοδα, έχουν την έννοια της ενίσχυσης. Εξ άλλου ο νομοθέτης έχει προβλέψει και απαλλάσσει έως δύο εκδηλώσεις ανά έτος από την καταβολή ΦΠΑ επί των εσόδων.
- d) Επιπλέον σύμφωνα με την φορολογική νομοθεσία της χώρας τα στοιχεία κάθε νόμιμου εκπροσώπου οι παραπάνω σύλλογοι οφείλουν να τα κοινοποιούν στους αρμόδιους φορείς (ΓΓΠΣ, ΑΑΔΕ, Περιφέρειες Δήμων κλπ). Είναι υπόχρεοι σε υποβολή Φορολογίας Εισοδήματος Νομικών προσώπων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, υπόχρεοι στην υποβολή Μηνιαίων

καταστάσεων πελατών Προμηθευτών (ΜΥΦ). Εν κατακλείδι τα απαραίτητα στοιχεία προς την Ελληνική Φορολογική Αρχή είναι πλήρως γνωστοποιημένα.

- e) Σύμφωνα με τις οδηγίες της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων Δημόσιας Διοίκησης για το Μητρώο πραγματικών Δικαιούχων: Συχνές ερωτήσεις /απαντήσεις στην ερώτηση 3 αναφέρεται: «Τα Νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα είναι υπόχρεα καταχώρησης στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων; Τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (σύλλογοι, σωματεία, ιδρύματα, αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες, μη κερδοσκοπικές οργανώσεις κ.α.) είναι υπόχρεα καταχώρισης στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, ως οντότητες που έχουν έδρα στην Ελλάδα.», και στην ερώτηση 4: «*Ποιοι δηλώνονται ως πραγματικοί δικαιούχοι των μη κερδοσκοπικών νομικών προσώπων/οντοτήτων; ... Οι άτυπες ενώσεις ιδιοκτητών και ενοίκων πολυκατοικίας, όταν δεν αποκτούν φορολογητέο εισόδημα, δεν είναι υπόχρεοι καταχώρισης στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων. Οι Σύλλογοι Γονέων και Κηδεμόνων, όταν δεν αποκτούν φορολογητέο εισόδημα, δεν είναι υπόχρεοι καταχώρισης στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων.*»

3) Η αντιμετώπιση σήμερα

- a) Η ουσία είναι ότι και οι πολιτιστικοί και μορφωτικοί Σύλλογοι μαζί με άλλους μαζικούς φορείς, αντιμετωπίζονται ως κερδοσκοπικοί οργανισμοί και εμμέσως ενοχοποιούνται ως εν δυνάμει φορείς παραβατικότητας. Επιπλέον στον εν λόγω νόμο ορίζονται υπέρογκα ποσά προστίμων που εφόσον επιβληθούν θα συντελέσουν στην διάλυση των συλλόγων και ενώσεων.
- b) Μάλιστα όταν οι εν λόγω νομικές οντότητες δεν έχουν εμπορικές ή άλλες επιχειρηματικές σχέσεις και δραστηριότητες δεν θα έπρεπε να *αντιμετωπίζονται με τους όρους που αντιμετωπίζονται οι επιχειρήσεις ή άλλες σχετικές νομικές μορφές.*
- c) Επί πλέον, δεδομένου ότι οι σύλλογοι αυτοί αποτελούν εθελοντικές ενώσεις προσώπων, στην πορεία του χρόνου υπόκεινται σε ενεργοποίηση είτε απενεργοποίηση της δράσης τους και παρουσιάζεται συχνά το φαινόμενο

4) Πρόταση

Με βάση τα παραπάνω προτείνουμε την απαλλαγή της υποχρέωσης των πολιτιστικών συλλόγων και των οντοτήτων, ως κοινωφελείς και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που δεν είναι υπόχρεοι καταχώρησης στο Κεντρικό Μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων, εφόσον δεν ασκούν καμία εμπορική δραστηριότητα από την οποία να αποκτούν φορολογητέο εισόδημα, αλλά αποκτούν έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την εκπλήρωση του σκοπού τους.

Η σχετική παράγραφος να προστεθεί ως ακροτελεύτια παράγραφος στην απάντηση της ερώτησης 4 των οδηγιών της ΓΓΠΣΔΔ:

«Οι πολιτιστικοί Σύλλογοι, ως κοινωφελείς και μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί, εφόσον δεν ασκούν καμία εμπορική δραστηριότητα από την οποία να αποκτούν φορολογητέο εισόδημα, αλλά αποκλειστικά και μόνο έσοδα που πραγματοποιούνται κατά την εκπλήρωση του σκοπού τους, δεν είναι υπόχρεοι καταχώρησης στο Κεντρικό μητρώο Πραγματικών Δικαιούχων. Όσοι από τους παραπάνω φορείς έχουν ήδη καταχωρηθεί στο Μητρώο, υποβάλουν σχετική δήλωση και διαγράφονται αυτόματα»